

AZ ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG 3519/2023. (XII. 14.) AB HATÁROZATA

bírói kezdeményezés elutasításáról

Az Alkotmánybíróság tanácsa jogszabály alaptörvény-ellenességének megállapítására irányuló bírói kezdeményezés tárgyában meghozta a következő

h a t á r o z a t o t:

Az Alkotmánybíróság a bírósági végrehajtásról szóló 1994. évi LIII. törvény 297. § (1) bekezdés első mondatának „– a 234/A. §-ban foglalt kivétellel –” szövegrésze alaptörvény-ellenességének megállapítására és megsemmisítésére, valamint alkalmazásának kizárására irányuló bírói indítványt elutasítja.

I n d o k o l á s

I.

- [1] 1. A Fővárosi Törvényszék tanácsa (a továbbiakban: indítványozó) az előtte 105.K.700.377/2023. szám alatt folyamatban lévő pert felfüggesztette és egyidejűleg az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 25. § (1) bekezdése alapján bírói kezdeményezéssel fordult az Alkotmánybírósághoz a bírósági végrehajtásról szóló 1994. évi LIII. törvény (a továbbiakban: Vht.) 297. § (1) bekezdés első mondatának „– a 234/A. §-ban foglalt kivétellel –” szövegrésze megsemmisítése, továbbá az Alkotmánybíróság eljárására okot adó ügyben történő alkalmazásának kizárása iránt. Másodlagosan kérte, hogy amennyiben az Alkotmánybíróság a megsemmisítésre irányuló kérelmet nem tartaná megalapozottnak annak okán, mert megítélése szerint lehetőség van a kifogásolt norma alaptörvény-konform értelmezésére, hivatalból alkotmányos követelményt állapítson meg.
- [2] 2. Az alapügy lényege az alábbiak szerint foglalható össze.
- [3] Az indítványra okot adó ügy felperesét (a továbbiakban: végrehajtó vagy felperes) a Vht. 232. § (1) bekezdése alapján 2014. június 1-től határozatlan időre végrehajtvá nevezték ki. Szolgálati jogviszonya a Vht. 306/I. § első mondata alapján 2015. szeptember 1-jével kezdődően 7 évre szóló határozott idejűvé vált.
- [4] A felperessel szemben a bírósági végrehajtói fegyelmi bíróság fegyelmi tanácsa 2016. augusztus 10-én jogerős határozatával 5 rendbeli vétkes köteleességszegés miatt figyelmeztetést szabott ki és pénzbírság megfizetésére kötelezte.
- [5] A felperes 2022. november 29-én végrehajtói szolgálata folyamatosságának megállapítása iránti kérelmet terjesztett elő a Szabályozott Tevékenységek Felügyeleti Hatóságához (a továbbiakban: alperes vagy SZTFH). Az alperes a kérelmet az SZTFH/517-1/2023. számú, 2023. január 13-án kelt határozatával a Vht. 234/A. § (1) bekezdésében foglaltak alapján – figyelemmel a Vht. 306/I. § második mondatára – elutasította, mert a Magyar Bírósági Végrehajtói Kar hivatali szerve által adott tájékoztatásban foglaltak alapján megállapította, hogy a végrehajtvót 2015. szeptember 1-jét követően egy alkalommal a figyelmeztetésnél, illetve az írásbeli megrovásnál súlyosabb fegyelmi büntetéssel sújtották, ezért a folyamatosság megállapíthatóságának feltétele nem áll fenn.
- [6] A végrehajtó az alperes határozata ellen benyújtott keresetében kérte a határozat hatályon kívül helyezését és az alperes új eljárás lefolytatására kötelezését, valamint indítványozta, hogy a bíróság kezdeményezze az Alkotmánybíróság eljárását a Vht. 297. § (1) bekezdés első mondatának „– a 234/A. §-ban foglalt kivétellel –” szövegrésze alaptörvény-ellenességének megállapítása és megsemmisítése, valamint a konkrét ügyben történő alkalmazhatóságának kizárása iránt az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdése és a XXIV. cikk (1) bekezdésének megsértése miatt.
- [7] Az indítványozó érvelése szerint a Vht. 2022. augusztus 1-jétől hatályos 297. § (1) bekezdésének első mondatában szereplő „– a 234/A. §-ban foglalt kivétellel –” szövegrész anyagi jellegű hátrányt okoz, mert a végrehajtói szolgálat folyamatosságának megállapíthatóságát egy olyan fegyelmi büntetés jogkövetkezményeként zárja ki, amely a kérelem benyújtását megelőzően hatályban volt jogszabályi rendelkezések alapján már megszűnt. Ez azzal jár, hogy a végrehajtói szolgálat a határozott idő utolsó napján megszűnik, ekképpen a támadott norma utólagosan, visszamenőlegesen változtatja meg a múltban létrejött, és már lezárt jogviszony megítélését, ezért sérti az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdésének részét képező visszaható hatályú jogalkotás tilalmát. Az indítvá-

nyozó szerint a kifogásolt jogszabályi rendelkezés az érintett jogalanyokra nézve szigorúbb, helyzetüket elnehezítő tartalmú és visszaható hatályú.

- [8] 3. Az igazságügyi miniszter az Alkotmánybíróság megkeresésére kifejtette álláspontját. Egyebek mellett utalt arra, hogy az önálló bírósági végrehajtó a magyar igazságszolgáltatási rendszer részeként közhatalmat gyakorol, így szakmai tevékenységére, magatartására az általánosnál szigorúbb szakmai és etikai előírások vonatkoznak. A Vht. 306/I. §-a értelmében a szolgálat folyamatosságának megállapítása során 2015. szeptember 1-je óta értékelni kell a végrehajtóval szemben kiszabott fegyelmi büntetéseket, ezért a Vht. 297. § (1) bekezdésének a 234/A. §-ra történő hivatkozása csak egyértelműsítő rendelkezés.

II.

- [9] 1. Az Alaptörvény érintett rendelkezése:

„B) cikk (1) Magyarország független, demokratikus jogállam.”

- [10] 2. A Vht. 297. § (1) bekezdésének indítvánnyal támadott 2022. augusztus 1-jétől – az indítvány elbírálása idején is – hatályos rendelkezése:

„297. § (1) A fegyelmi büntetéshez fűződő hátrányos jogkövetkezmények – a 234/A. §-ban foglalt kivétellel – megszűnnek, ha a fegyelmi határozat jogerőre emelkedésétől számítva figyelmeztetés esetén egy év, más fegyelmi büntetés esetén 3 év eltelt. Pénzbírság kiszabása esetén a fegyelmi büntetés hatálya – a 3 év eltelte után is – mindaddig fennáll, amíg az eljárás alá vont személy a pénzbírságot nem fizette ki. A fegyelmi büntetés felfüggesztése esetén – ha annak végrehajtására nem kerül sor – a fegyelmi büntetés hatálya a fegyelmi határozat jogerőre emelkedésétől számított 5 évig áll fenn.”

- [11] 3. A Vht. 297. § (1) bekezdésének 2022. július 31-ig hatályos rendelkezése:

„A fegyelmi büntetéshez fűződő hátrányos jogkövetkezmények megszűnnek, ha a fegyelmi határozat jogerőre emelkedésétől számítva figyelmeztetés esetén egy év, más fegyelmi büntetés esetén 3 év eltelt. Pénzbírság kiszabása esetén a fegyelmi büntetés hatálya – a 3 év eltelte után is – mindaddig fennáll, amíg az eljárás alá vont személy a pénzbírságot nem fizette ki. A fegyelmi büntetés felfüggesztése esetén – ha annak végrehajtására nem kerül sor – a fegyelmi büntetés hatálya a fegyelmi határozat jogerőre emelkedésétől számított 5 évig áll fenn.”

- [12] 4. A Vht. 234/A. §-ának indítvánnyal érintett 2022. november 29-én és a hatóság határozatának meghozatalakor, 2023. január 13-án hatályos rendelkezése:

„234/A. § (1) A Hatóság elnöke a végrehajtó által előterjesztett kérelem alapján – a (2) bekezdésben foglalt kivétellel – további hét évre megállapítja a szolgálat folyamatosságát, ha a kinevezését követően a végrehajtót legfeljebb kettő alkalommal sújtották jogerősen fegyelmi büntetéssel, amelyek közül legfeljebb egy volt súlyosabb figyelmeztetésnél, de egyik sem volt súlyosabb írásbeli megrovásnál.”

- [13] 5. A Vht. 234/A. §-ának az indítvány elbírálása idején hatályos rendelkezése:

„234/A. § (1) A Hatóság elnöke a végrehajtó által előterjesztett kérelem alapján – a (2) bekezdésben foglalt kivétellel – további hét évre megállapítja a szolgálat folyamatosságát, ha
a) a kinevezését vagy szolgálata folyamatosságának megállapítását követően a végrehajtót legfeljebb kettő alkalommal sújtották jogerősen fegyelmi büntetéssel, amelyek közül legfeljebb egy volt súlyosabb figyelmeztetésnél, de egyik sem volt súlyosabb írásbeli megrovásnál, [...]”

III.

- [14] 1. Az Alkotmánybíróság hatáskörébe tartozó ügyeket az Alaptörvény 24. cikk (2) bekezdésének a)–g) pontja sorolja fel. Az Alkotmánybíróság – az Alaptörvény 24. cikk (1) bekezdésének megfelelően – az Alaptörvény védelmének legfőbb szerveként alkotmányos kötelezettségeit hatáskörei gyakorlása folytán teljesíti {3136/2013. (VII. 2.) AB végzés, Indokolás [7]}. Ennek során nemcsak az eljárásait kezdeményező indítványok jogalapját köteles vizsgálni, de nem mellőzheti annak vizsgálatát sem, hogy az egyes indítványok formája és tartalma megfelel-e az Alaptörvényben szabályozott típuskényyszernek, továbbá a törvényi feltételeknek {3058/2015. (III. 31.) AB végzés (a továbbiakban: Abv.), Indokolás [9]}.
- [15] Az Alkotmánybíróság ezért vizsgálta, hogy a bírói indítvány megfelel-e az Alaptörvény 24. cikk (2) bekezdésében, valamint az Abtv. 25. § (1) bekezdésében, 51. §-ában, 52. § (1) bekezdésében, 52. § (1b) bekezdés a)–f) pontjában, továbbá az 52. § (4)–(6) bekezdésében foglaltakból következő formai és tartalmi követelményeknek.
- [16] 2. Az Alaptörvény 24. cikk (2) bekezdés b) pontja és az Abtv. 25. § (1) bekezdése értelmében az Alkotmánybíróság a bírói kezdeményezés alapján folytatott egyedi normakontroll hatáskörében eljárva jogszabály alaptörvény-ellenességét vizsgálhatja meg, amelynek a Vht. támadott része mint törvényi rendelkezés megfelel.
- [17] 3. Az Abtv. 25. § (1) bekezdése értelmében az egyedi normakontroll eljárásnak további két – egymással összefüggő – feltétele, hogy a bírói kezdeményezés ténybeli alapja a bíró előtt folyamatban lévő egyedi ügy legyen, és a kezdeményezésnek ebben az ügyben alkalmazandó jogszabály vizsgálatára kell irányulnia {3112/2014. (IV. 17.) AB végzés, Indokolás [3]}. Az Alkotmánybíróság konzekvens gyakorlata szerint az „eljáró bíró tehát csak azon jogszabály, illetve jogszabályi rendelkezés alaptörvény-ellenességének megállapítására tehet indítványt, melyet a konkrét ügy elbírálása során kifejezetten alkalmaznia kell(ene). Ebből következően alapvető feltétel a támadott norma és a folyamatban lévő egyedi ügy közötti közvetlen összefüggés. Amennyiben a bírói kezdeményezés olyan jogszabályt vagy jogszabályi rendelkezést támad meg az Alkotmánybíróság előtt, mely az előtte folyamatban lévő (az Alkotmánybírósághoz fordulás miatt felfüggesztésre került) ügygel nem áll összefüggésben, annak elbírálása során nyilvánvalóan nem kerül alkalmazásra, akkor érdemi alkotmányossági vizsgálatnak nincs helye.” (Abv., Indokolás [22]) A hatóság döntésében a Vht. támadott rendelkezésére nem hivatkozott ugyan, de a végrehajtó kérelmét a Vht. 234/A. §-át is alkalmazva utasította el, így az indítvány e feltételt is teljesíti.
- [18] 4. Az Abtv. 52. § (1) bekezdése szerint az indítványnak határozott kérelmet kell tartalmaznia. Az indítványozó megjelölte azt az alaptörvényi [24. cikk (2) bekezdés b) pont], illetve törvényi rendelkezést [Abtv. 25. § (1) bekezdés], amely megállapítja az Alkotmánybíróság hatáskörét az indítvány elbírálására [Abtv. 52. § (1b) bekezdés a) pont]. Az indítványozó előadta az eljárás megindításának indokait [Abtv. 52. § (1b) bekezdés b) pont], megjelölte az Alkotmánybíróság által vizsgálandó jogszabályi rendelkezést [Abtv. 52. § (1b) bekezdés c) pont], és az Alaptörvény sérülni vélt rendelkezését [Abtv. 52. § (1b) bekezdés d) pont].
- [19] Az Abtv. 52. § (1b) bekezdés e) pontja értelmében az indítványnak indokolást kell tartalmaznia arra nézve, hogy a sérelmezett jogszabályi rendelkezés miért ellentétes az Alaptörvény megjelölt rendelkezésével. E követelménynek a bírói kezdeményezés eleget tesz.
- [20] Az Alkotmánybíróság megállapította azt is, hogy az indítvány kifejezett kérelmet tartalmaz az Alkotmánybíróság döntésének tartalmára [Abtv. 52. § (1b) bekezdés f) pont], és az Abtv. 41. § (1) bekezdésében foglaltak szerint kérte a támadott rendelkezés megsemmisítését.
- [21] 5. A fentiekre tekintettel az indítvány érdemi elbírálásra alkalmas.
- [22] 6. Az indítványozó bíró másodlagos – alkotmányos követelmény megállapítására vonatkozó – kérelmével kapcsolatban az Alkotmánybíróság rámutat, hogy az Abtv. 46. § (3) bekezdése alapján kérelemre nem, csak hatáskörei gyakorlása során hivatalból állapít meg az Alaptörvény szabályozásából eredő, és az Alaptörvény rendelkezéseit érvényre juttató alkotmányos követelményeket, amelyeknek a vizsgált, illetve a bírósági eljárásban alkalmazandó jogszabály alkalmazásának meg kell felelnie {lásd hasonlóan: 3144/2013. (VII. 16.) AB határozat, Indokolás [29]; 3342/2023. (VI. 21.) AB határozat, Indokolás [18]}. Erre figyelemmel az indítvány ezen része az Alkotmánybíróság érdemi vizsgálatát nem alapozza meg.

IV.

- [23] A bírói kezdeményezés nem megalapozott.
- [24] 1. Az Alkotmánybíróság elsőként a visszaható hatályú jogalkotás tilalmára vonatkozó, az ügy elbírálása szempontjából irányadó joggyakorlatát tekintette át.
- [25] Az Alkotmánybíróság felfogása szerint a jogállamiság egyik legfontosabb alkotóeleme a jogbiztonság, amely – egyebek között – megköveteli, hogy a jogalanyoknak meglegyen a tényleges lehetőségük arra, hogy magatartásukat a jog előírásaihoz tudják igazítani, ennek érdekében a jogszabályok a kihirdetésüket megelőző időre nézve ne állapítsanak meg kötelezettséget, illetőleg valamely magatartást visszamenőleges hatállyal ne minősítsenek jogellenesnek {34/2014. (XI. 14.) AB határozat, Indokolás [71]; 3076/2017. (IV. 28.) AB határozat (a továbbiakban: Abh1.), Indokolás [43]}. Valamely jogszabályi rendelkezés nem kizárólag akkor minősülhet a visszaható hatályú jogalkotás tilalmába ütközőnek, ha a jogszabályt a jogalkotó visszamenőlegesen léptette hatályba, hanem bizonyos esetekben akkor is, ha a hatálybaléptetés nem visszamenőlegesen történt ugyan, de a jogszabály a jogalanyra nézve a korábbi szabályozásnál hátrányosabb helyzetet okozó rendelkezéseit – erre irányuló kifejezett rendelkezés szerint – a jogszabály hatálybalépése előtt létrejött jogviszonyokra is alkalmazni kell. Különbséget kell tenni ugyanakkor aközött, hogy már lezárt, teljesedésbe ment jogviszonyokra, vagy még folyamatban lévőkre vonatkozik a kötelezettséget megállapító, magatartást jogellenessé nyilvánító szabályozás {3062/2012. (VII. 26.) AB határozat, Indokolás [88]; 3061/2017. (III. 31.) AB határozat, Indokolás [11]}.
- [26] Az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdése elsősorban és alapvetően a már létrejött – és adott esetben le is zárt – jogviszonyok utólagos, visszamenőleges hatályú, hátrányos megváltoztatásával szemben nyújt védelmet. Emellett a jogbiztonság a múltban keletkezett, de le nem zárt, ún. fennálló vagy tartós jogviszonyokba való azonnali vagy a jövőre nézve történő beavatkozásnak is alkotmányos korlátokat szab. A leglényegesebb különbség abban áll, hogy a múltban létrejött jogviszonyok utólag történő megváltoztatása nem igazolható alkotmányosan. Viszont a „tartós jogviszonyok tekintetében elfoglalt alkotmánybírói álláspont szerint a jogbiztonság követelményei nem értelmezhetők akként, hogy a múltban keletkezett jogviszonyokat nem lehet alkotmányos szabályozással megváltoztatni. A hosszú távra létrejött jogviszonyokra vonatkozó jogszabályok módosulása önmagában nem okoz alaptörvény-ellenességet {1/2016. (I. 29.) AB határozat, Indokolás [59]}.” (Abh1., Indokolás [43])
- [27] Az Alkotmánybíróság a visszamenőleges hatályú jogalkotás kapcsán jelentőséget tulajdonított annak is, hogy a vizsgált jogviszonyok szükségképpen különbözőek – közjogi vagy magánjogi vetületűek, már teljesedésbe mentek vagy hosszú távúak, tartósak stb. – lehetnek, így amennyiben az új jogszabály rendelkezéseit annak hatálybalépése előtt létrejött jogviszonyokra is alkalmazni kell, az Alkotmánybíróság esetről esetre vizsgálja, hogy megvalósult-e a jogbiztonság sérelme {1/2016. (I. 29.) AB határozat (a továbbiakban: Abh2.), Indokolás [56]}. Az Alkotmánybíróság több döntésében is úgy foglalt állást, hogy a közjogi jellegű közszolgálati jogviszonyok lényeges sajátossága, hogy az érintettek állami feladatokat látnak el, ezért ezek alapvető jellemzője, hogy a jogviszony tartalmát, a jogviszony alanyainak jogait és kötelezettségeit nem a felek megállapodása, hanem alapvetően jogszabály, törvény határozza meg {lásd hasonlóan: Abh2., Indokolás [44]; megerősítette: 3116/2021. (IV. 14.) AB határozat, Indokolás [70]}. Ennek azért van jelentősége, mert az Alkotmánybíróság a 3313/2023. (VI. 21.) számú döntésében megállapította, hogy „az állam az indítványozók által ellátott közfeladatokra tekintettel az adott esetben nagy szabadsággal rendelkezik a jogviszony tartalmának meghatározása során. A közszolgálat tisztasága érdekében ennek megfelelően olyan többletkövetelményeket támaszthat a foglalkoztatottakkal szemben, amelyek biztosítják az állami feladatok, a jogalkotó által kitűzött céloknak és elveknek megfelelő, törvényes és részrehajlás nélküli teljesítését.” (Indokolás [59])
- [28] 2. Ezt követően az Alkotmánybíróság áttekintette a végrehajtói szolgálat, illetve a végrehajtási szervezetrendszer – jelen ügy szempontjából releváns – jogszabályi környezetét és sajátosságait.
- [29] 2.1. A végrehajtói szolgálati jogviszonyt érintő jelenleg hatályos alapvető jogszabályi kereteket a bírósági végrehajtásról szóló 1994. évi LIII. törvény, és ezzel összefüggésben egyes törvények módosításáról szóló 2015. évi CVII. törvény (a továbbiakban: Módtv1.) fogalmazta meg. A Módtv1. lényegi változásokat hozott a korábbi szabályozáshoz képest. Amint arra a jogalkotói indokolás utalt, a végrehajtási szervezet megújításának legfőbb oka az, hogy a bírósági végrehajtással kapcsolatos közvélekedés jelentősen romlott, ezzel egyidejűleg mind a végrehajtói működés szakmai minősége, mind pedig a végrehajtók szakmai felügyelete meggyengült. A jogalkotó ennek fényében döntött az önálló jogállású bírósági végrehajtói szervezet átalakításáról.

- [30] A reform egyik lényegi eleme a határozatlan időtartamú végrehajtói kinevezések határozott, hét éves időtartamra változtatása volt. A módosítás nyomán a végrehajtói szolgálatot alapvetően pályázat útján lehet elnyerni, de a Vht. 234/A. §-a lehetővé tette további feltételek teljesülésének függvényében, hogy a végrehajtó kérelmére a miniszter, 2021-től az SZTFH elnöke pályázat benyújtása nélkül megállapíthatja a végrehajtói szolgálat folyamatosságát.
- [31] A végrehajtói szolgálati jogviszony folyamatosságának megállapíthatóságával kapcsolatban a Vht. a Módtv1. 43. §-ával beiktatott 306/l. §-a kimondta, hogy a 2015. szeptember 1. napját követő cselekményekkel összefüggésben megállapított fegyelmi büntetéseket értékelni kell. A törvényszöveghez fűzött előterjesztői javaslat szerint, ha a határozott időre kinevezett végrehajtót a működése során nem sújtják írásbeli megrovásnál súlyosabb fegyelmi büntetéssel, pályázat nélkül folytathatja a végrehajtói tevékenységet (Módtv1. Általános indoklás 2. bekezdés).
- [32] A reform előírta, hogy a 2015. szeptember 1. napján egyetemi jogi végzettséggel nem rendelkező, 1958. január 1-jén vagy utána született önálló bírósági végrehajtónak 2017. december 31. napjáig felsőfokú tanulmányokat kell kezdenie jogász szakon, és legkésőbb 2022. december 31. napjáig egyetemi jogi végzettséget kell szereznie. Azok számára, akik ezzel nem rendelkeztek, előírta továbbá 2017. március 31. napjáig a végrehajtói szakvizsga letételét.
- [33] 2.2. A Vht. támadott rendelkezését az egyes gazdaság szabályozási tárgyú törvények módosításáról szóló, 2022. július 19-én elfogadott 2022. évi XIX. törvény (a továbbiakban: Módtv2.) 66. §-a 2022. augusztus 1-jei hatállyal emelte a Vht. 297. §-ának (1) bekezdésébe. A Módtv2. hivatkozott szakaszához fűzött indoklás szerint a változást az tette szükségessé, hogy a fegyelmi határozatokban rögzített tényállásokból nem lehet minden esetben egyértelműen meghatározni, hogy mely időszakot érintő cselekmény alapozta meg a fegyelmi bíróság marasztaló határozatát és a fegyelmi büntetés súlyát.
- [34] 3. A IV/2. pontban írtak szerint az indítvánnyal támadott jogszabályi rendelkezés szoros tartalmi összefüggésben áll a Vht. 306/l. § második mondatában megfogalmazott rendelkezéssel, a hatóság is részben e jogszabályi rendelkezésre alapította döntését, ezért az Alkotmánybíróság a határozat indokolásának IV/1. pontjában (Indokolás [24] és köv.) bemutatott szempontokat a jelen ügyre vonatkoztatva a Vht. támadott szövegrészét a Vht. 306/l. §-ával együttesen értékelte, s ezek alapján a következőket állapította meg.
- [35] A Vht. 234. §-ának második fordulata a már szolgálatot ellátó végrehajtókat előnyben részesíti az általános szabályokhoz – miszerint a végrehajtói állást pályázat útján kell betölteni – képest. Bár a végrehajtónak ebben az esetben nem kell megmérettetnie magát egy versenyeztetési eljárásban, így nem kell pályázatot benyújtania, de nyilvánvalóan ekkor is meg kell felelnie a kinevezéshez szükséges törvényi előírásoknak. A kedvezmény igénybevételét kizáró szempontokat a Vht. 234/A. §-a és a Vht. 306/l. §-ának második mondata definiálja, ezek fennállása nem teszi lehetővé a végrehajtói szolgálati jogviszony folyamatosságának a megállapítását.
- [36] E szempont – bár hátrányként jelenik meg a végrehajtói állást betöltő személyre nézve – alapvetően nem szankcionáló jellegű, valójában a végrehajtói szolgálati jogviszony kedvezményes megújítására irányuló kizáró feltételként értelmezhető, így nem zárja ki azt, hogy a végrehajtó pályázat útján újból elnyerje a tisztséget. Hasonló kizáró feltételt tartalmaz a végrehajtói szolgálati jogviszony létrehozása tekintetében a Vht. 233. § (2) bekezdésének b) pontja. Ennek értelmében nem nevezhető ki végrehajtóvá az, akinek a bíróság a büntetőjogi felelősségét jogerős ügydöntő határozatban megállapította, függetlenül attól, hogy mentesült-e az elítéléshez fűződő hátrányos jogkövetkezmények alól.
- [37] A kifejtettek alapján az Alkotmánybíróság arra a következtetésre jutott, hogy az adott esetben a 2022. augusztus 1-én hatályba lépő rendelkezés a végrehajtói jogviszony egy későbbi időpontban esedékessé váló megújítására vonatkozó kedvezményes lehetőséget érintő kizáró feltételt tartalmaz. Az indítványban kifogásolt rendelkezés tehát nem a kihirdetését megelőző időre nézve állapított meg kötelezettséget és nem a végrehajtók korábbi jogállását vagy a már teljesedésbe ment végrehajtói jogviszonyt változtatja meg, ezért az nem ütközik az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdésének részét képező visszaható hatályú jogalkotás tilalmába.
- [38] Mindezeket túl kiemeli az Alkotmánybíróság, hogy a végrehajtói szolgálat közjogi jellegű jogviszony, a végrehajtó kiemelt közbizalmat élvező közfeladatot lát el, tevékenysége az igazságszolgáltatás részeként értelmezendő. A határozat indokolásának IV/1. pontjában (Indokolás [24] és köv.) írtak szerint az ilyen típusú jogviszonyok esetében az állam nagy szabadsággal rendelkezik a jogviszony feltételeinek, tartalmának meghatározása során.

V.

- [39] A fentiekre tekintettel az Alkotmánybíróság a Vht. támadott rendelkezése alaptörvény-ellenességének a megállapítására és megsemmisítésére irányuló indítványt elutasította.
- [40] Figyelemmel arra, hogy az Alkotmánybíróság a támadott jogszabályi rendelkezést nem semmisítette meg, az Abtv. 45. § (1)–(4) bekezdéseire tekintettel alkalmazási tilalmat sem rendelt el.

Budapest, 2023. november 28.

Dr. Horváth Attila s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró

Dr. Horváth Attila s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró
az aláírásban akadályozott
dr. Juhász Imre s. k.,
alkotmánybíró helyett

Dr. Sulyok Tamás s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Juhász Miklós s. k.,
előadó alkotmánybíró

Dr. Varga Réka s. k.,
alkotmánybíró

Alkotmánybírósági ügyszám: III/1869/2023.

